

8.7.2021

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA, VALTATIE 9 LIETO ASEMA - AURA, KANTATIE 41 RISTEYS

HANKE

Valtatie 9 Lieto asema, Lieto - kantatie 41 liittymä, Aura perusparantaminen
leveäkaistatiestä kapeaksi 2 + 2 kaistatieksi, Aura, Lieto

HANKKEESTA VASTAAVA

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue
PL 236
20101 TURKU

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue (ELY-keskuksen L-vastuualue) on pyytänyt 4.5.2021 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta (Y-vastuualue) lain ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) (YVA-laki) mukaista päätöstä siihen, tuleeko suunniteltuun tiehankkeeseen Valtatie 9 Lieto, asema - Aura, kantatie 41 risteys (valtatie 9 Lieto as. - Aura) soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskuksen Y-vastuualue on pyytänyt ympäristöministeriötä määräämään YVA-lain 11 §:n nojalla toimivaltaisesta viranomaisesta, joka tekee YVA-lain mukaisen päätöksen siitä, tuleeko valtatie 9 Lieto as.- Aura perusparantamiseen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain 3§:n 2 ja 3 momenttien nojalla.

Ympäristöministeriö on määrännyt 7.6.2021 tekemällään päätöksellä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Y-vastuualueen toimimaan kyseisen tiehankkeen YVA-lain mukaisen päätöksen osalta toimivaltaisena viranomaisena (yhteysviranomaisena).

Hankkeesta vastaava on toimittanut ELY-keskuksen Y-vastuualueelle YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta päätöksentekoa varten.

YVA-LAIN MUKAISEN PÄÄTÖSMENETTELYN PERUSTEET YKSITTÄISTAPAUKSESSA

YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 c perusteella tien uudelleen linjaus tai leventäminen siten, että näin muodostuva yhtäjaksoinen neli- tai useampikaistaisen tieosan pituudeksi tulee vähintään 10 kilometriä, edellyttää aina YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

Valtatie 9 Lieto as. - Aura tiehanke ei täytä suuruusluokaltaan YVA-lain liitteen 1 kohdassa 9 c hankkeen kriteerejä. Hankkeen suuruus, sijainti ja todennäköiset vaikutukset huomioiden yhteysviranomaisen on nähnyt tarpeelliseksi kuitenkin tehdä YVA-lain mukaisen päätöksen yksittäistapauksessa siitä, tuleeko tiehankkeeseen soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä yksittäistapauksessa.

Yhteysviranomaisen YVA-tarpeen arvioinnissa yksittäistapauksissa selvitetään YVA-lain nojalla, aiheutuuko hankkeesta laadultaan tai laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioiden YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon hankkeisiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Hanke, Valtatien 9 Lieto asema - Aura kantatie 41 risteys, kuvaus ja taustaa

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen L-vastuualue suunnittelee Valtatie 9 Lieto asema - kantatie 41 liittymä Aura, perusparantamista ja muuttamista nykyisestä leveäkaistatiestä kapeaksi keskikaiteelliseksi 2 + 2 kaistatieksi. Suunnitellun tiehankkeen pituuden on ilmoitettu olevan 8,6 kilometriä. Tienpitäjänä toimivat Väylävirasto ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen L-vastuualue.

Valtatie 9 muodostaa Turusta Tampereen ja Jyväskylän kautta Venäjän rajalle kulkevan valtatieluokkaisen päätien. Suunnittelukohteena oleva valtatie 9:n osuus Lieto as. – Aura välinen leveäkaistatie sijoittuu Varsinais-Suomeen ja se on toteutettu nykyiseen muotoonsa 1990–2000-luvulla. Tiehanke liittyy lounaispuoleltaan valtatie 9:n jo toteutettuun moottoritiehen välillä Turku - Liedon asema.

Valtatie 9 Lieto as. - Aura tiesuunnitelma on laadittu ensimmäisen kerran vuonna 2007. Tiesuunnitelma on kuitenkin vanhentunut 2016. Tiesuunnitelman laatimiseen on saatu Väylävirastolta uudelleen rahoitus 2018. Tiesuunnitelma on valmis, siitä on pyydetty lausunnot, mutta sitä ei ole hallinnollisesti vielä hyväksytty.

Valtatie 9 leveäkaistatien merkittävimmät puutteet liittyvät liikenneturvallisuuteen ja tien laatutasoon. Liikennevirran tiheys on nykyisin niin suuri, että ajokäyttäytyminen leveäkaistatiellä aiheuttaa nopeustason suurta vaihtelua samoin kuten liittyminen nykyisistä liittymistä valtatielle. Tieosuudella tapahtuu enemmän onnettomuuksia kuin maan muilla valtateilla keskimäärin kilometriä kohden.

Leveäkaistateihin on todettu valtakunnallisesti suurentunut liikenneturvallisuusriski ja valtakunnallinen tavoite onkin muuttaa nykyiset leveäkaistatiet liikenneturvallisuuden kannalta teknisesti turvallisimmiksi.

Valtatietä 9 Lieto as. - Aura ei suunnitella luokituksestaan moottoritieksi.

Loppuosa valtatie 9:stä kantatie 41 risteuksen jälkeen Aurassa rakennetaan 1 + 1 tienä. Valtatie 9 parantamisen seuraavaan suunnitelmaan liittyy myös Auran keskustan eritasoliittymän parantaminen. Eritasoliittymälle ei ole vielä rahoitusta ja aikataulua. Nämä järjestelyt esitetään karkeasti tulevassa Auran osayleiskaavassa.

Valtatie 9 liikennemäärä suunnittelukohteessa oli vuonna 2019 keskimäärin 11 200 ajoneuvoa vuorokaudessa ja ennustetilanteessa 2045 liikennemäärän arvioidaan olevan noin 14 800 ajoneuvoa vuorokaudessa. Raskaan liikenteen osuudeksi arvioidaan vuonna 2045 noin 10 %. Valtatien 9 nopeusrajoitus tulee perusparannuksen jälkeen olemaan 100 km/h.

Valtatie 9 Lieto as. - Aura perusparannushankkeeseen ei ole esitetty nykyisen olemassa olevan tielinjauksen lisäksi vaihtoehtoisia linjausvaihtoehtoja. Vaihtoehtoja on tiesuunnitelman valmistelun yhteydessä tutkittu tiehankkeeseen liittyvien eritasoliittymien osalta. Suunnittelualueella on nyt kaksi eritasoliittymää (Päivästön ramppi ja Prunkkalan ramppi).

Päivästön eritasoliittymän osalta on tutkittu kahta vaihtoehtoa ja Prunkkalan eritasoliittymän osalta yhteensä seitsemää vaihtoehtoa. Vaihtoehtoja on vertailtu niiden maankäyttöön, alueen luonnonarvoihin, erikoiskuljetuksiin, meluhaittoihin, liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen ja rakentamiskustannuksiin liittyvien vaikutusten osalta.

Suunnittelun kohteena olevan valtatie 9:n päällystetty leveys on nykyisin noin 14,5 metriä ja perusparantamisen jälkeen päällystetyn väylän leveyden esitetään olevan noin 19 metriä. Tien suoja-alue on ajoradan keskiviivasta mitaten 30 metriä molemmin puolin tietä. Rakennettava tienalueen leveys vaihtelee tien tasauksesta riippuen, ollen keskimäärin noin 40 metriä. Kaikki valtatie 9 leventämistarve on tarkoitus toteuttaa nykyisen valtatie 9:n luoteispuolelle, koska tien kaakkoispuolella kulkee Turun Seudun Vesi Oy:n kaksi runkovesijohtoa, joita pitkin johdetaan Turun seudun käyttövesi Virttaankankaalta Turkuun.

Tehdyt ympäristöselvitykset

Tiesuunnitelman yhteydessä on laadittu vuosina (2019–2020) useita ympäristöselvityksiä tiehankkeen toteuttamisen ympäristövaikutuksista mm. melutarkastelut, liito-oravaselvitys, maisema- ja luontoselvitys, riistaeläinselvitys, pinta- ja pohjavesialueet, vuollejokisimpukat, maa- ja kallioperäolosuhteet, pilaantuneet maat ja arkeologinen selvitys. Tiesuunnittelun yhteydessä tehdyt vaikutusten arvioinnit perustuvat hankkeesta vastaavan mukaan jo toteuttamiskelpoisen hankevaihtoehdon vaikutusten arviointiin.

ASIAN KÄSITTELY

Kuuleminen

YVA-lain 13 §:n mukaan ennen päätöksen tekemistä siitä tuleeko hankkeen vaikutukset arvioida YVA-lain mukaisessa arviointimenettelyssä, yhteysviranomaisen on arviointimenettelyn tarpeesta kuultava asianomaisia viranomaisia, ellei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt asiasta lausuntoa Varsinais-Suomen liitolta sekä Auran ja Liedon kunnilta.

Varsinais-Suomen Liitto on ilmoittanut 29.6.2021 saapuneella lausunnolla, että hanke ei ole Varsinais-Suomen maakuntakaavan tai muun suunnitelman vastainen ja liitolla ei ole huomautettavaa hankkeesta.

Liedon kunta esitti 29.6.2021, että Valtatie 9:n hanke noudattaa yleispiirteisiä kaavoja ja seuraa nykyisen tien maastokäytävää. Hankkeen vaikutukset on arvioitu

tiesuunnitelmassa riittävällä tasolla. Liedon kunta katsoo, että YVA:aa ei tarvitse laatia.

Auran kunta ei ole esittänyt asiasta lausuntoa.

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN Y-VASTUUALUEEN RATKAISU

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen suunnittelemaan, Valtatie 9 Liedon asema, Lieto - kantatie 41 liittymä, Aura, perusparantamishankkeeseen leveäkaistatiestä kapeaksi 2 + 2 kaistatieksi, ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Ratkaisun perustelut

Lainsäädännöllinen tausta

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa.

Arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. (YVA-laki 3 § 2 mom.)

Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta hankkeeseen yksittäistapauksessa ELY-keskus ottaa huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainnin sekä vaikutusten luonteen. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen (277/2017) 2 §:ssä. (YVA-laki 3 § 3 mom.)

Hankkeesta vastaava Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue on toimittanut YVA-lain 12 §:n mukaisesti ELY-keskukselle tarvittavat tiedot päätöksenteon perusteeksi. Tämä päätös on tehty hankkeesta vastaavan toimittamien tietojen ja ELY-keskuksen Y-vastuualueen käytössä olevien hankkeen vaikutusalueen koskevan muun tiedon perusteella. ELY-keskuksen on hallintolain (343/2013) 31 §:n mukaan huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot.

Hankealueen ympäristö ja ympäristövaikutukset

Hankkeen koko

Valtatie 9 perusparannushankkeen Lieto as. - Aura YVA-tarpeen harkinnassa keskeisin tekijä vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa, on tiehankkeen koko. Suunnitellun valtatiepituus korreloi tiehankkeen vaikutusten kanssa. YVA-lain liitteen 1 mukaisen hankeluettelon 9 c mukaan YVA-menettelyä edellytetään aina tien uudelleenlinjaus- tai leventämishankkeelta, jossa muodostuu neli- tai useampikaistainen tie ja tieosan pituudeksi tulee vähintään 10 kilometriä. Valtatie 9 Lieto as. - Aura perusparantamishankkeen tavoite on muuttaa nykyinen pituudeltaan 8,6 kilometrin leveäkaistatie kapeaksi keskikaiteelliseksi 2 + 2 kaistatieksi. Tiehankkeen pituus on 86 % YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 c mukaisesta hankkeesta.

Tiehankkeen vaikutusten arvioinnin tarvetta on siten ollut tarpeen arvioida sen pohjalta, aiheutuuko suunnitellusta tiehankkeesta sen sijainti ja herkkyys sekä hankkeen ominaisuudet huomioiden laadultaan tai laajuudeltaan YVA-lain hankeluettelon mukaiseen hankkeeseen rinnasteisia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Kaavoitus ja hankevaihtoehdot

Varsinais-Suomen vaihemaakuntakaava mahdollistaa valtatie 9 Lieto as. - Aura välisen tien rakentamisen nykyisen väylän linjauspaikalle kaksiajorataisena valtatie 9 tai moottoritienä.

Liedon kunnan hyväksytyssä osayleiskaavassa on esitetty valtatie 9 toteuttaminen Lieto as. - Aura välillä nelikaistaisena nykyiseen maastokäytävään.

Auran kunnan osalta valtatie 9 sijoittuu osin vireillä olevan Auran keskustan osayleiskaavan alueelle. Auran kunta on päättänyt aloittaa keskustan osayleiskaavatyön 1.4.2019 ja kaavaehdotus on kuulutettu 21.5.2021.

Valtatie 9 perusparannushanketta suunnitellaan olemassa olevan valtatie 9 maastokäytävään. Valtatie 9 suunnitellaan levennettävän tavoitetilaan koko tiehankkeen osalta sen luoteispuolelta, koska kaakkoispuolella kulkevat Virttaankankaalta Turkuun johtavat runkovesiputket.

Valtatie 9:lle ei ole esitetty tai suunnitteilla vaihtoehtoisia linjausvaihtoehtoja. Tiesuunnitelman yhteydessä on kuitenkin tutkittu nykyisten eritasoliittymien toteuttamista vaihtoehtotarkastelun avulla. Päivästäön osalta tutkittuja vaihtoehtoja on 2 kappaletta ja Prunkkalan osalta 7 kappaletta.

Selvitysten perusteella valtatie 9 Lieto as. - Aura perusparantamissuunnitelma on vahvistetun maakuntakaavan ja Liedon osayleiskaavan mukainen. Auran kunnassa vireillä olevan keskustan osayleiskaavan laadinnan yhtenä tavoitteena on tarkentaa maakuntakaavassa esitettyjä liittymäratkaisuja ja suunnitella alueen maankäyttöä. Tiesuunnitelmaa ei voida tehdä vastoin oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. Vahvistetut ja vireillä olevat alueidenkäytön suunnitelmat eivät mahdollista muita valtatie 9 linjausvaihtoehtoja.

Valtatie 9 Lieto as. - Aura perusparantamisen yhteydessä Päivästäön ja Prunkkalan eritasoliittymien osalta on tutkittu vaihtoehtoisia toteuttamisratkaisuja ja niillä luonnollisesti on erilaisia ympäristövaikutuksia. Suunnittelussa on pyrittävä valitsemaan eritasoliittymävaihtoehto, jonka ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset.

Yhteysviranomaisen toteaa, että valtatie 9 Lieto as. - Aura perusparannushankkeen ympäristövaikutusten lieventämiseksi ei ole muodostettavissa YVA-lain mukaisia muita kohtuullisia muita linjausvaihtoehtoja.

Suunnittelualueen ympäristö, vaikutukset maa-aineksiin ja pilaantuneet maa-ainekset

Valtatie 9 Lieto as. - Aura sijoittuu nykyisin ja myös tiesuunnitelman mukaisessa perusparannustilanteessa lounaissuomalaiseen ympäristöön, jossa vaihtelevat maaseutumainen peltoviljely ja metsäalueet. Hankealue on pystygeometrialtaan hyvin tasainen. Valtatie 9 pohjamaa on suunnittelualueella vaihtelevaa, sisältäen moreenimäkiä, kallioalueita sekä näiden välille sijoittuvia pehmeikköjä.

Tiesuunnitelman mukaan kaikki käyttökelpoiset maa- ja kalliroleikkausmassat käytetään tierakenteisiin, luiskatäyttöihin ja maastonmuotoiluihin. Hankkeesta syntyy maaleikkausmassoja noin 320 000 m³rtr ja kalliroleikkausmassoja noin 210 000 m³ctr. Hankkeessa tarvitaan massoja penkereisiin ja täyttöihin yhteensä noin 270 000 m³rtr. Massanvaihdosta syntyvät massat yhteensä noin 22 000 m³rtr viedään sijoitusalueille. Maaleikkausmassoja voi sijoittaa myös käytöstä pois jäävien maanteiden maisemointiin. Hanke on massataloudeltaan ylijäämäinen.

Merkittävimmät kalliroleikkausmassat syntyvät Päivästä ja Prunkkalan eritasoliittymien kohdilta. Tiesuunnitelmassa ei ole selvitetty kallioalueiden kiviaineksen laatua ja kelpoisuutta esimerkiksi rakennemassoihin. Suunnittelukohteelle tuodaan ulkopuolelta rakennekerrokseen ja muihin rakenteisiin kiviainesmateriaaleja olemassa olevilta kiviainesten ottopaikoilta.

Suunnittelualueelta ja sen välittömästä läheisyydestä on Karpalo järjestelmän tietojen pohjalta tunnistettu 11 kohdetta, joissa on todettu tai voidaan olettaa olevan maaperässä haitta-ainepitoisuuksia tai pilaantunutta maa-ainesta.

Yhteysviranomaisen toteaa, että suurien valtatiehankkeiden yksi merkittävimmistä ympäristövaikutuksista syntyy siitä, kun neitseellisiä maa-alueita varataan uusiin leveisiin maastokäytäviin, joihin valtatie sijoittuu ja suuria määriä maa-aineksia tarvitaan tien kantaviin rakenteisiin ja tasauksiin. Tiehankkeissa tavoitellaan nykyisin syntyvien maamassojen osalta tasapainoa.

Valtatie 9:n perusparantamishankkeen tavoitetila toteutetaan olemassa olevaan maastokäytävään sitä leventämällä. Valtatie 9 sijoittuu maastoon, joka on varsin tasaista. Tavoitteena on hyödyntää tieväylän levennysalueelta ja eritasoliittymien rakentamisalueilta muodostuvia maa-aineksia. Valtatie 9 perusparantamisen on esitetty olevan massaylijäämäinen, mikä edellyttää ylijäämä massojen käyttämistä muualla tai tierakentamiseen soveltumattomien massojen läjittämistä muualle.

Yhteysviranomaisen katsoo, että valtatie 9 Lieto as. - Aura perusparantamishankkeen vaikutukset tien rakentamiseen käytettävien maamassojen osalta ei ole rinnasteisia YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 c tiehankkeeseen.

Valtatien perusparantamisen yhteydessä rakennustyömaan yhteydessä mahdollisesti löytyvät pilaantuneet maa-alueet on puhdistettava suunnitelmallisesti ja maa-ainekset on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Pilaantuneiden maa-ainesten osalta on oltava riittävästi yhteydessä kuntien ympäristönsuojelusta vastaaviin tahoihin.

Asutus ja meluntorjunta

Valtatie 9 Lieto as. - Aura vaikutusalueella ei sijaitse taajama-asutusta. Suunnittelualueella sijaitsee kuitenkin haja-asutusmaisesti noin 30 asuintaloa ja maalaistaloa ympäristöineen.

Tieliikenteestä aiheutuu aina tien lähellä olevaan asutukseen meluhaittaa. Valtatie 9 tiesuunnitelman yhteydessä on tehty laskennallinen melumallinnus valtatie 9:n meluvaikutuksista 2019 tilanteessa ja ennustetilanteessa 2045 sekä valtatie 9:n toteuttamisen yhteydessä tehtävän suunnitellun meluntorjunnan jälkeen.

Vuonna 2019 päiväajan yli 55 dB keskiäänitaso $L_{Aeq} 7-22$ leviää meluselvityksen mukaan enimmillään noin 90–400 m etäisyydelle valtatiestä. Melun leviämiseen vaikuttavat mm. maaston muodot ja rakennuskanta. Lieto - Aura välinen tasainen maasto huomioiden melun laaja leviäminen on odotettavaakin ilman riittävää meluntorjuntaa.

Suunnittelualueen melualueella sijaitsee nykyisin 33 asuintaloa ja kolme loma-asuntoa. Ennustetilanteessa valtatie 9:n melualueella arvioidaan sijaitsevan 38 asuintaloa ja kolme vapaa-ajanrakennusta.

Meluntorjunnan suunnittelun ensisijaiseksi lähtökohdaksi on tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä ollut, että valtatie varrelle jäävien asuin- ja vapaa-ajankiinteistöjen piha-alueilla keskiäänitaso ei ylitä Vn_p 993/92 mukaisia ohjearvoja.

Tiesuunnitelman meluselvityksessä on todettu: *" että suojattavien kohteiden suuresta lukumäärästä, nauhamaisesta sijoittumisesta, valtatie eteläpuolella sijaitsevista runkovesijohdoista, alueen löyhästä maaperästä ja liito-oravan esiintymistä johtuen ensisijaisesta meluntorjuntatavoitteesta tingitään ja toisena tavoitetasona esitetään melulle altistuvien kohteiden tilanteen paranemista nykytilaan verrattuna teknistaloudelliset reunaehdot huomioiden."*

" Esitetyn meluntorjunnan jälkeen ennustetilanteessa 2045 yli 55 dB melualueella sijaitsee kokonaisuudessaan tai osittain noin 27 asuinkiinteistöä ja yli 45 dB melualueella 3 vapaa-ajan asuntoa."

Yhteysviranomaisen katsoo, että melu on yksi keskeisimpiä ja pysyvimpiä valtateiden aiheuttamia ympäristöhaittoja. Valtioneuvoston päätöstä (993/1992) meluohjearvoista tulee soveltaa myös liikenteen suunnittelussa, rakentamisessa ja päätöksenteossa. Ohjearvoista poikkeaminen edellyttää aina selkeitä perusteluja.

Valtatie 9:n Lieto as. - Aura perusparantamisen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota meluntorjunnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tiesuunnitelmassa esitetyn melulta suojattavien asuinrakennusten määrää ei voida pitää suunnitellun valtatie 9 pituus huomioiden kohtuuttomana. Nyt valtatie 9 tiesuunnitelman mukainen meluselvitys ei yksiselitteisesti osoita sitä, miten korkeille melutasoille valtatie 9 vierelle jäävä asutus ennustetilanteessa altistuu ja millä keinoin melulle altistumista voitaisiin kohteissa tosiasiallisesti vähentää. Meluselvityksessä ja tiesuunnitelmassa korostetaan ennen kaikkea teknis-taloudellisia arvoja perusteina sille, ettei Vn_p meluohjearvoista (993/1992) ohjearvoja saavuteta.

Valtatie 9 tiesuunnitelman meluselvityksessä esitetty ensisijainen meluntorjunnan tavoite on hyvä ja sitä voitaisiin jalostaa siten, että mikäli jonkun kiinteistön piha-alueella ei pystytä kokonaan suojaan melulta, tavoite on, että jokaiselle kiinteistölle muodostuu vähintään melulta suojattu oleskelualue, jossa melu (keskiäänitaso) ei ylitä Vn_p 993/92 mukaisia melun ohjearvoja.

Yhteysviranomaisen toteaa, että valtatie 9 Lieto as. - Aura hankkeessa tulee kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota meluhaitan vähentämiseen. Valtatiehanke ei kuitenkaan tuo tieliikennemelun piiriin merkittäviä uusia alueita, joten hankkeen meluhaitan ja sen torjunnan selvittäminen ei edellytä arviointia YVA-lain mukaisessa menettelyssä.

Kulttuuriympäristöt ja virkistys

Suunnittelualan lähiosassa ei todeta olevan varsinaisia virkistyskohteita tai yleisiä uimarantoja. Tiesuunnitelma sijoittuu kuitenkin maisemallisesti Lounaisen viljelyseutuun. Luonnonsuojeluohjelmassa oleva Aurajokilaakson kulttuurimaisema-alueen maisemakokonaisuus sijoittuu osittain suunnittelualueelle.

Tiesuunnitelman alueella sijaitsee Museoviraston vuonna 2019 tekemän selvityksen perusteella yksi arkeologinen kohde, Liedon Päivärinne, joka tunnetaan kvartsi-iskostuen löytöpaikana. Historiallisena aikana tienlinjan ympäristö on ollut kylvien takamaata.

Auran puolella kulkee Aurajokeen laskeva Järvijoki, joka on ollut tärkeä kulkureitti mahdollisesti jo kivikaudella. Prunkalankoski on voinut olla houkutteleva kalastuspaikka jo esihistoriallisella ajalla. Viimeistään 1700-luvulla siihen on perustettu kaksi vesimyllyä. Viimeinen myllyrakennus vuodelta 1903 on edelleen olemassa, samoin koskipaikkaan liittyvä vanha kivisilta. Silan eteläpuolella on havaittu myös todennäköisesti aikaisemman silta-alueen kiviperustaa.

Yhteysviranomaisen mukaan, että virkistykseen soveltuvat alueet, joita on aina myös kulttuuriympäristö ja arkeologiset kohteet tulee ottaa tarkemmassa suunnittelussa huomioon siten, että niiden arvo säilyy valtatie 9 perussuunnitteluhankkeessa. Vaikutusten ei kuitenkaan tunnustettu olevan niin merkittäviä, että se edellyttäisi YVA-lain mukaista vaihtoehtotarkastelua mm. tienlinjausten osalta.

Vesihuolto

Turun kaupungin asukkaiden kannalta merkittävä käyttövesi johdetaan valtatie 9 vieressä kulkevia runkovesijohtoputkia myöten Virttaankankaalta Turkuun. Hankkeen osalta onkin merkittävää toteuttaa hanke siten, että siitä ei aiheudu merkittävää haittaa runkovesiputkille ja Turun seudun vesihuollolle. Runkovesiputkien sijoittuminen rajoittaa hankkeen toteuttamista siten, että valtatie 9 ei voida leventää sen kaakkoispuolelle vaan pelkästään luoteispuolelle. Esitys on tältä osin riittävästi perusteltu.

Pohjavesialueet

Liedon yleiskaavassa 2020 on Nautelanrahkan pohjavesialueen pohjavesialue (pv) ja suoja-alue (sv) merkinnät. Nautelanrahkan pohjavesialue on kuitenkin poistettu luokitelluista pohjavesialueista vuonna 2017. Suunnittelualueella ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita ja hankkeella ei ole siten vaikutusta luokiteltuihin pohjavesialueisiin.

Yhteysviranomaisen mukaan kuitenkin muistuttaa, että ympäristönsuojelulain nojalla pohjaveden pilaamiskiello on ehdoton. Vaikka pohjavettä ei nyt käytettäisi vedenhankintaan, niin pohjavesialueet on riittävästi aina suojattava mahdollisten pohjavedenpilaantumisen riskien minimoimiseksi. Tämä tulee ottaa huomioon valtatiehankkeen 9 tarkemmassa suunnittelussa.

Luontokohteet ja luonnonsuojelualueet

Natura-alueet

Suunnittelualan läheisyydessä ei ole tunnustettu sijaitsevan luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -alueita. Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee yli 700 metrin etäisyydellä ja lähin Natura 2000 -alue noin kahden kilometrin etäisyydellä.

Nautelanrahkan keidassuoalue sijoittuu tien pohjoispuolelle. Nautelanrahka on osoitettu Liedon yleiskaavassa MY-merkinnällä. Suon reunaosat tien tuntumassa ovat ojitettuja.

Liito-oravakartoitus

Suunnittelualueelta on laadittu liito-oravaselvitys. Tien tuntumassa on kymmenen liito-oravan ydinaluetta. Viisi niistä sijoittui valtatie länsipuolelle. Eniten papanapuita oli valtatie lähellä Kivimetsän läntisen ja itäisen elinpiirin kohdalla tieosuuden pohjoisosassa. Kummallakin alueella saattaa olla myös pesäpuita tien lähellä.

Muualla papanapuut sijaitsevat kauempana tiestä, mutta ainakin Kivisuon läntisellä ja itäisellä elinpiirillä ja Rahassuon läntisellä alueella on mahdollisia pesäpuita melko lähellä tietä. Kivimetsän alueella elinpiirin ydinalueet sijoittuvat molemmin puolin valtatie ja tien poikki on tärkeä liito-oravan yhteys ydinalueiden välillä. Järvijoen ydinalue sijoittuu valtatie pohjoispuolelle ja jokivarressa on kulkuyhteys etelään. Kivisuon ydinalueet sijoittuvat molemmin puolin valtatie, näistä eteläinen rajautuu valtatiehen. Lajin kulkuyhteys sijoittuu tiealueen poikki. Kirstunmaan ydinalue sijoittuu valtatie pohjoispuolelle, noin 100 metrin etäisyydelle. Rahassuon ydinalueet sijoittuvat valtatie molemmin puolin ja kulkuyhteys sijoittuu tiealueen poikki. Poikojan pohjoinen liito-oravan ydinalue sijoittuu valtatie eteläpuolelle, noin 50 metrin etäisyydelle tiestä. Kulkuyhteys tiealueen poikki sijoittuu Poikojan varteen. Poikojan eteläinen ydinalue sijoittuu valtatie eteläpuolelle lähimmillään noin 25 metrin etäisyydelle.

Auran osayleiskaava-alueelta on laadittu luontoselvitys, joka kattaa suunnittelualueen Järvijoen Auran. Valtatie tuntumassa ei ole liito-oravakohteiden lisäksi muita huomionarvoisia kohteita.

Yhteysviranomaisen toteaa, että luonnonsuojelun kannalta merkittävien alueiden säilyminen on otettava jatkosuunnittelussa huomioon. Liito-oravien pesimäpuut sekä liikkumisen ja ravinnon hankinnan ja levähdysten kannalta merkittävät alueet on jatkosuunnittelussa selvitettävä luonnonsuojelusta vastaavien viranomaisten kanssa.

Vesimuodostumat

Valtatie 9:n tiesuunnitelman yhteydessä on selvitetty valtatie 9 vaikutusalueella olevien Rökynojan ja Järvijoen luonnontilaisuutta ja mahdollisesti siinä elävistä Vuollejoensimpukoista.

Auran Järvenojassa nykyisen valtatie 9 ali kulkee kaksi jokea, joiden luonnontilaisuutta on tiesuunnitelman yhteydessä selvitetty. Rökynojan selvitysalueen pituus on noin 1,9 kilometriä ja Järvijoen selvitysalueen pituus on noin 1,6 kilometriä.

Rökynojan selvitysalueen pohjoisosa sijoittuu peltoalueille. Uoman varrella kasvaa paikoitellen mm. pajukkoa ja rehevää kasvillisuutta mm. osmankäämiä, mesiangervoa, maitohorsmaa, voikukkaa sekä heinävaltaista kasvillisuutta. Rökynojan selvitysalueen eteläosassa kasvaa lehtomaista kangasta uoman varrella. Rökynojan selvitysalueen pohjoisosassa on joenvarressa pari maatilaa.

Rökynoja yhtyy selvitysalueen eteläosasta Järvijokeen. Molemmat uomat ovat koko matkalta savisameita. Järvijoen selvitysalueen eteläosassa joenvarressa kasvaa mm. lehtomaista kangasta. Joenvarressa on myös hakkuuaukeaa ja niittyä. Järvijoen

selvitysalueen pohjoisosassa on joenvarressa paikoin asutusta. Järvijoen selvitysalueen pohjoisosassa Nurmisentien kohdalla on joessa pieni koski ja joen yli pääsee siltaa pitkin Kirkkotielle. Järvijoen selvitysalueen pohjoisosassa uoma kulkee peltoalueiden keskellä.

Alueella ei näkynyt merkkejä vanhasta perkaamisesta (maa-ainesvalleja tai uomasta nostettuja kiviä vesiuomien reunamilla). Havaintojen perusteella molemmat uomat voidaan määritellä luonnontilaisiksi/luonnontilaisen kaltaisiksi.

Selvityksen mukaan Rökynoja voidaan määritellä puroksi eikä noroksi, sillä vettä virtaa jatkuvasti ja merkittävä kalankulku on mahdollista. Sekä Rökynoja, että Järvijoki voidaan määritellä selvityksessä luonnontilaiseksi tai luonnontilan kaltaiseksi.

Yhteysviranomaisen toteaa, että suunniteltaessa ja rakennettaessa valtatie 9:ää tai siihen liittyviä siltoja Rökynojan tai Järvijoen läheisyydessä tulee olla tavoitteena huolehtia, ettei vesimuodostumien luonnontilaisuus vaarannu tienrakentamisesta.

Vuollejokisimpukka

Valtatie 9 leveäkaistatieosuuden Järvijoen ja Rökynojan huonokuntoiset sillat Aurassa uusitaan. Vuollejokisimpukkaa on selvitetty Järvijoen ja Rökynojan joissa. Molemmat joet laskevat vetensä Aurassa Aurajokeen. Aurajoesta ei ole vuollejokisimpukkaa havaittu, mutta Rökynojasta ja Järvijoen joesta selvitystä ei ole ennen tehty.

Vuollejokisimpukka on virtaavassa vedessä elävä simpukkalaji. Laji on suojeltu kansallisesti luonnonsuojelulaille ja kansainvälisesti EU:n luontodirektiivillä. Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajina se kuuluu yhteisön tärkeänä pitämiin lajeihin, joihin kohdistuu tiukka suojelu. Tutkituista kohteista ei löydetty Vuollejokisimpukkaa.

Järvijoen sillan yläpuolelta ei löydetty simpukoita. Siltakannen alta löydettiin yksi pikkujärvisimpukka ja sillan alapuolelta löydettiin 32 pikkujärvisimpukkaa.

Rökynojan kohteesta ei löydetty minkään lajin simpukoita.

Muut hankkeen todennäköiset vaikutukset

Päätettäessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisessa yksittäistapauksessa tulee ottaa huomioon hankkeesta aiheutuvat todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Valtatie 9:n Lieto as. - Aura YVA-menettelyn tarvetta arvioitaessa ei ole tunnistettu merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa.

Yhteenveto

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastellut tässä YVA-lain mukaisessa päätöksessä YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamistarvetta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen suunnitteleman valtatie 9 Lieto as.- Aura perusparantamishankkeeseen.

Valtatie 9 perusparantamishanketta on arvioitu kokonaisuutena ja arvioinnissa otettu huomioon mm. hankkeen koko ja pituus, sijainti ja alueen sietokyky, merkittäviksi tunnistettujen vaikutusten luonne sekä yhteisvaikutukset eri hankkeiden kanssa.

Valtatie 9 Lieto as.- Aura suunnittelualueen pituus on 86 % YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 9 c mukaisesta hankkeesta: Tien uudelleen linjaus tai leventäminen siten, että näin muodostuvan yhtäjaksoisen neli- ja useampikaistaisen tieosan pituudeksi tulee vähintään 10 kilometriä.

Valtatie 9 perusparannushanke toteutetaan samaan maastokäytävään missä nykyinen valtatie 9 Lieto as. - Aura kulkee. Hankkeessa levennetään nykyistä valtatieta 9, joten uusia maa-alueita otetaan liikennealueeseen leventämisen yhteydessä. Valtatien vaatima liikennealue on ajoradan keskiviivasta 30 metriä tien molemmin puolin. Myös Päivästön ja Prunkkalan eritasoliittymien rakentaminen edellyttää uusien maa-alueiden liittämistä liikennealueeseen. Valtatie 9:n perusparantaminen on kuitenkin pääosin toteutettavissa nykyiseen maastokäytävään ja se ei sijoitu uuteen neitseelliseen maastoon, joka edellyttäisi laajoja maankäytön suunnitelmien avaamista tai uusia YVA-lain mukaisessa menettelyssä arvioitavia ympäristövaikutusten selvittämisiä.

Tiehankkeen YVA-menettelyn tarpeen harkinnassa on otettu huomioon tiehankkeen ympäristön herkkyyks ja sietokyky. Yhteysviranomaisen korostaa, että valtateiden rakentamisesta, perusparantamisesta ja erityisesti vilkkaista neli- tai useampikaistaisen teistä aiheutuu aina haitallisia ympäristövaikutuksia, maankäytöllisiä vaikutuksia, melua, pohjavesivaikutuksia, pintavesivaikutuksia, vaikutuksia luonnonympäristöön ja maa-ainesten käyttöön ym. Tienpitäjän tulee aina selvittää tarkoin haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja ja pyrkiä toteuttamaan ne.

Valtatien 9 Lieto as.- Aura perusparantamishankkeen vaikutusalueella ei kuitenkaan tunnistettu sellaisia merkittäviä ympäristökohteita tai haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka edellyttäisivät vaikutusten arviointia ja haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen selvittämistä YVA-lain mukaisessa arviointimenettelyssä. YVA-lain tarkoittamien kohtuullisten vaihtoehtoisten tielinjausten muodostamista ei nähty tämän tiehankkeen yhteydessä mahdolliseksi.

Yhteysviranomaisen katsoo, että tiehankkeesta valtatie 9 Lieto as. - Aura ei aiheudu laadultaan tai laajuudeltaan YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon hankkeisiin rinnasteisia merkittäviä ympäristövaikutuksia ja siten hankkeeseen ei ole tarvetta soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017) 3, 11, 13, 31 ja 37 §:t sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017) 1 ja 2 §:t

Hallintolaki (434/2003) 31 ja 60 §:t

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän

kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä.
Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään saantitodistuksella hankkeesta vastaavalle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi ja ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan Auran ja Liedon kuntien verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon yhteisessä verkkopalvelussa www.ymparisto.fi/yva-paatokset/varsinais-suomi-ja-satakunta "Liikenne" -toimialan päätöksissä. Päätös lähetetään tiedoksi sähköisesti lausunnonantajille.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt johtava asiantuntija Asta Asikainen ja ratkaissut yksikönpäällikön sijainen, johtava asiantuntija Salla Porthen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Hankkeen sijaintikartta

Valitusosoitus

JAKELU Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenne ja Infrastruktuuri -vastuualue suoritemaksutta

TIEDOKSI Auran kunta

Liedon kunta

Varsinais-Suomen Liitto

Liite 1. Suunnittelukohde, Valtatie 9 Lieto as- - Aura kantatie 41 liittymä

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksi- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksi-annointi, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiannotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku

Puhelin: 029 56 42400

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00-16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja VARELY/3117/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3117/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Porthen Saira 08.07.2021 13:59

Esittelijä Asikainen Asta 08.07.2021 13:57